

Ifjúsági klubok Nógrád megyében

Egy kutatás tapasztalatai

Ifjúsági klubok generálása

A 2014-es év őszi időszakának kiemelkedő eseményei a két Nógrád megyei településen a három-három alkalommal megrendezésre került ifjúsági klubok, a települések és környékein élő fiatalokból álló rögtönzött közösségek létrehozására. A klubok ötlete és megvalósítója Józsa Viktória, a Nemzeti Művelődési Intézet Nógrád megyei irodájának egyik megyei, módszertani referense. Célkitűzései közé tartozik a fiatal generációk „megmózdítása”, hogy hozzájárulhasson az ifjúság szabadidejének hasznos eltöltéséhez. Az ő szakmai tevékenységét támogatom, nyújtok számára rendszeresen segítséget a napi tevékenységek során, és az ő lelkesedéséhez csatlakoztam tavaly szeptemberben, hogy közös erővel hatékonyabb munkát végezhessünk.

Az ifjúsági klubok alkalmával péntek és szombat délutáni időpontokban, többek között interaktív előadásokon, playback színházban, akadályversenyen vehettek részt az érdeklődők, ahol a mindennapi életben használható ismereteket sajátíthattak el. A kulturális koordinátorom és én úgy gondoltuk, ez a program igazán akkor érheti el a célját, ha visszaigazolást kapunk az eddigi munkánkról. Én kaptam azt a feladatot, hogy kérdőíves lekérdéztést készítsek az egyes alkalmon résztvevőkkel. Annak érdekében

hoztam létre tehát ezt a nem túl nagy volumenű kutatást, hogy a jövőbeni ifjúsági klubokon minél változatosabb, minél színesebb programokkal tudjuk várni az érdeklődő fiatalokat.

Amint tapasztaltuk, nagyon nehéz a XXI. századi fiatalságot „kitessékelni” a szobájából, kiszabadítani őket az Internet és a közösségi oldalak egyre nagyobb méreteket öltő hálójából. Ami régen természetes volt, az ma már csak emlék marad. Nem sok bicikliző, bandákba összegyűlő, önfelelt fiatal látnunk. A települések utcái szinte üresek, aki pedig van olyan lelkes, hogy megpróbál mindezek ellen tenni, kétkedő tekintetekbe botlik. Akár kudarc is

övezheti munkáját, ahol már túlzott teret kapott a média. Nem vagyok internet és televízió ellenes tünetető, hiszen én is napi szinten használom a média csatornáit, mindezek ellenére úgy gondolom, már kisiskolás korban tanítani kellene az audiovizuális eszközök következetes használatát, fel kellene vázolni az internet böngészésének jó és rossz oldalát a gyerekeknek. Meg kell ismerkedniük a függőség fogalmával, és ami a legfontosabb, meg kell tanulniuk kommunikálni, ugyanis nagyon sok problémának ez az alapvető forrása.

Az ifjúsági klubok, amelyek már megvalósultak, nagyon jó alkalmat adtak arra, hogy felismerjük, mire is

Vágvölgyi Zoltán, közlekedési életvédelmi szolga (KÉSZ) baleset-megelőzési előadása

van igény a fiatalság körében. Nógrád megyében, 2014 őszi időszakában két településen, összesen hat alkalommal valósult meg klubfoglalkozás, Karancsberényben és Szurdokpüspökiben. Az ifjúsági klubok témái és programjai a következők voltak:

- 2014.09.05. Karancsberény – Baleset-megelőzési és Önismereti előadás

- 2014.09.13. Szurdokpüspöki – Godó Anna: „Add önmagad”

- 2014.09.19. Karancsberény – A Salgótarjáni Hegyikerékpáros Egyesület bemutatkozása – Baleset-megelőzési előadás

- 2014.09.26. Szurdokpüspöki – Dudás Erika – Bolla Gyula – „A teljesítményorientált világ elvárásai”

- 2014.10.03. Karancsberény – ERASMUS+ tájékoztató

- 2014.10.18. Szurdokpüspöki – Pepita Playback Színház – „Érzékenyítő workshop – munka, munkakeresés, munkába állás”

Minden település más, más a fiatalság összetétele, az érdeklődés, az aktivitás. Ez látszik a két ifi klubból levont tapasztalatokból is. Mindenképpen érdemes folytatni az elkezdett munkát, hiszen van rá igény. Kell a fiataloknak egy közösségi tér, egy-egy alkalom, amikor barátok és ismeretlenek, együtt, közösséget alkotva, együttműködésben, összehangolt munkát végezve, informális módon tanulhatnak. Olyan ismeretek átadását kell megcélozni, amelyeket a mindennapi életben

Egy csoportkép az ifjú karancsberényi biciklistákkal

tudnak hasznosítani. Ismerjük a gyermeki tulajdonságot: a kötelező elleni lázadó magatartást, mely igen jellemző körükben! Ezek a foglalkozás jellegű délutánok egyáltalán nem kötelező jellegűek, annál inkább az érdeklődés felkeltésére irányulnak.

Két járás, két település, egy közösség

Kérdőíves felmérést végeztem, két településen összesen 26 fővel, amelyből a következő következtetéseket tudtam levonni. Mindenképpen szeretnénk volna visszajelzéseket kapni a munkánkról, jónak, elfogadhatónak vélik-e a résztvevők az ifjúsági klubokat, vagy esetleg rossz irányba haladunk. Úgy gondoltam, hogy közvetlenül a gyerekektől, fiataloktól kell ezt megtudni, így a kérdőív az egyes klubokon résztvevőknek készült, velük valósult meg azok kitöltése. Főbb momentumok, melyek a kérdőívben

szerepelnek: Annak érdekében, hogy megállapítsam, a kitöltő mely klubon/klubokon vett részt, egy táblázatot készítettem, az esemény neveivel, időpontokkal, helyszínekkel, melyeken bejelölhetik, mely alkalmon voltak jelen. Megkérdeztem,

- ..hogy honnan hallott a programokról?

- ..hogy elégedettek-e az előadókcal, a programokkal?

- ..hogy szívesen vettek-e részt a klubokon?

- ..hogy máskor is szívesen elmenének-e?

- ..hogy szeretnék-e még több alkalmat a jövőben?

- ..hogy szeretnék-e ha több helyszínen valósulnának meg ifi klubok?

- ..hogy másokat is buzdítának-e az egyes alkalmakra?

- ..hogy érdekelték-e őket az előadások témái?

Majd ezeket a kérdéseket újra feltettem, hasonló módon, az adott ifjúsági klub alkalomra vonatkozóan, hogy ne csak egy hozzávetőleges képzet kapjak az ifjúsági klubok összességéről, hanem konkrét foglalkozásokról tudjak következtetéseket levonni. Mindemellett kíváncsi voltam arra, hogy milyen típusú előadásokat hallgatnának szívesen, valamint milyen típusú programelemek megvalósítására fordítsunk több időt. A kutatás ötletének alapja tehát a minőség javításának célkitűzése, és szeretnénk volna mélyebben belelátni a fiatalokat otthon tartó okok és mérték végeláthatatlan kérdéseibe. Az alábbi megállapításokra jutottam:

A nemek arányát tekintve 16 lány és 10 fiú vett részt a kutatásban. Korábbi kutatásaimból kiindulva elmondhatom, hogy felnőttképzési, illetve köznevelődési programokban jellemzően több nő vesz részt, mint férfi, minden

Godó Anna csoportos és egyéni foglalkozásokra buzdította a fiatalokat

Dudás Erika pszichológus, munkahelyi szakpszichológus, tréner, illetve Bolla Gyula tréner interaktív csoportos foglalkozása vonzotta a kíváncsi tekinteteket és füleket

korosztályban. Több célcsoportot megcélzó alkalmakat összevetve az életkor a 9 évestől egészen 26 évig terjed. Az egyes klubokon jelen lévő fiatalok életkora tükröt mutatott arra, mivel is lehet megragadni az eltérő korosztályi csoportokat. Több ifi klubon szülők is részt vettek, aktívan, mint a többiek. Volt olyan, aki nem is sejtette, milyen is lesz valójában az általa hitt programelem: a playback színházi előadás alkalmával az egyik látogató édesanyja azt gondolta, csak megnéznék egy színdarabot a lányával valamely társulat előadásában, majd hazamennek. Meglepetésére ők maguk váltak rögtönzött színészekké, mellyel akadálytalanul tudott azonosulni.

Lakóhely szempontjából egy fő kivételével mindenki helyi lakos volt, ami azt jelenti, hogy a karancsberényi és a szurdokpüspöki ifi klubon is az adott településen élő fiatalok tették tiszteletüket a programokon. A kitöltők között nem talákoztam olyannal, akik településenként mind a három alkalmon részt vett volna. Összességében Szurdokpüspökiben többen voltak jelen, mint Karancsberényben. Utóbbi településen csupán 2 fő volt, aki az első és a második klubon is részt vett, még Szurdokpüspökiben foglalkozáson 3 fő jelezte, hogy többször is megjelent a foglalkozásokon. A legtöbb fő az utolsó 2014.11.18-i klubon volt Szurdokpüspökiben. Tapasztalataim alapján megállapítottam, hogy a program címválasztása kiemelkedő jelentőségű. Legyen frapáns, figyelemfelkeltő, nem túl hosszú, de nem is túl rövid, vagyis meg kell találni a kulcsot ahhoz, mi is vonzza közösségbe a fiatalságot. Ehhez perze elengedhetetlen a figyelemfelkeltő téma és/vagy előadó kiválasztása.

Fontos, hogy milyen csatornákon keresztül juthatnak az információkhoz.

Arra a kérdésre, hogy honnan hallottak a programokról, a legtöbb válasz az volt, hogy felhívták rá a figyelmüket. Nagyon kevesen, alig 3 fő szerzett tudomást az iskolából, a tanáraiktól. A kérdőívekből kiderült, hogy hasznos és célravezető lehetne, ha a helyi általános, illetve középiskolákat bevonnánk az információterjesztésbe, mint közvetítő eszközt, így a legtöbb gyerekhez, fiatalhoz eljutnának a hírek és talán a jövőben többen szeretnék részt venni az ilyen típusú programokon.

A kutatásból kiderült, hogy összességében a résztvevők elégedettek voltak az előadókkal, a témákkal és a programokkal, melyeket 1-től 5-ig terjedő skálán értékeltettek a kitöltők. A legtöbb válaszadó ötöst adott az alábbi meghatározásra: Jó lenne, ha több helyen lennének ifi klubok. A következő meghatározások már összességében csak 4-est kaptak, miszerint szívesen vettek részt az ifi klubokon, máskor is szívesen elmennek, szeretnék még több alkalmat, másokat is buzdítanak a részvétellel, illetve érdekelték őket az előadások témái.

A válaszadók úgy gondolták, hogy több időt kellene fordítani a szabadtéri programok, sporttevékenységek és já-

tékos vetélkedők szervezésére. Ezeket a válaszokat főként a tízes éveik elején járó gyermekek adták, akik a biciklis akadályversenyen vettek részt. Természetesen korosztályonként eltérő az érdeklődés, így az egyes alkalmakat, témaválasztást is ennek a tudatában lehetne besorolni és megszervezni. Arra a kérdésemre, hogy milyen típusú előadásokon szeretnék részt venni, az önismereti és a munkakereséssel kapcsolatos témák kapták a legtöbb szavazatot. Emellett elég sokan nem adtak választ erre a kérdésre. Ők a fent említett alsóbb korosztály képviselői.

Érdekes visszajelzéseket kaptam azon kérdéscsoportokban, amikor külön próbáltam megfejteni, hogy az egyes klubfoglalkozások alkalmával hogyan is érezték magukat azok a fiatalok, akik jelen voltak az adott ifjúsági klubokon. Az első kérdésben ketten jelezték azt vissza, hogy az első karancsberényi alkalmon ott voltak, az utóbbi kérdést pedig, amely szintén az első ifi klubra vonatkozott, már 4-en is kitöltötték. Ezekben a kérdéscsoportokban arra voltam kíváncsi, hogyan is érezték magukat, értékesnek tartják-e az elhangzott ismereteket, elmennének-e máskor is ilyen előadásra. Szintén egy-egy skálát készítettem a meghatározások számára. A legcélravezetőbb az 1-től 5-ig terjedő skála, amely a legpontosabban képes megmutatni nekünk a pozitív, illetve negatív érzelmek viszonyát.

A második karancsberényi alkalom kérdéseit már 10-en töltötték ki. Ez volt a baleset-megelőzésről szóló előadás és a kerékpáros akadályverseny, melyet szemmel láthatóan nagyon élveztek a körülbelül 9-14 éves

A kiváló hangulatról a kerékpáros akadályverseny gondoskodott a második karancsberényi ifjúsági klubon

A „playback” szó magyarul visszajátszást jelent. Nincs előre megírt darab, így az előadás jelen lévők aktuálisan elmondott történeteit jelenítették meg a fiatalok

fiatalok. Lendületes, vidám, szabadtéri program egy olyan felnőtt vezetésével, aki igazán jól értett a gyermekek nyelvén, tudta, mitől fogják magukat nagyon jól érezni. A visszajelzésekből is kitűnt ugyanez, minden meghatározásra az egytől ötig terjedő skálán 4-essel, és 5-össel válaszoltak a kitöltők, amely egyértelműen mutatja a péntek délutáni program sikerét.

Az utolsó délutánon résztvevők száma viszonylag alacsony volt Karancsberényben, ez inkább már a húszas éveit megközelítő, vagy azt meghaladó, vállalkozó szellemű és kalandvágyó fiatalok számára lehetett volna érdekes információközvetítő előadás az ERASMUS+ lehetőségeiről.

Szurdokpüspökiben az utolsó ifi klub alkalmával három olyan fiatal is volt, aki az előző kettő klub valamelyikén már részt vett. Csupa ötöst jeleztek vissza, egy-két kivétel akad csupán, de hármas alatt senki sem karikázott semmit Szurdokpüspökiben. Az utolsó playback színházi előadás a jelenlévő 24 főből 15 fő töltötte ki a kérdőívet, ahol szintén kiváló hangulatról és csupa ötös visszajelzésekről számolhatok be.

Generációk

Nagyon jól megmutatkozott az őszi időszak legutolsó ifjúsági klubja alkalmával a generációk közötti különbség. Ugyanis az egyik lány édesanyja is részt vett, aki nyitott és érdeklődő volt, nem félt megnyilvánulni. Saját tapasztalataimból kiindulva mondhatom, ahogy az életkorban haladunk

lefelé, a fiatalságot egyre inkább a zárkózottabb magatartás, az önmagát túlzottan kitárni nem merő jellemvonások jellemzik. A megnyilvánulás, mint a kommunikáció elengedhetetlen eszköze, egyáltalán nem megy. Ráerőltetni senkire nem lehet semmit.

Nagyon jól látható volt ez az utolsó ifi klubon, ahol aktívan részt kellett volna venni a játékokban. Adig nem is volt vele probléma, amíg nem kellett megszólalni. De amikor a playback részhez értünk, szinte senki sem akart kimenni és játszani, ami az egésznek a lényege lett volna, két és fél óra bemelegítést követően sem oldódtak fel annyira, hogy ki merjenek állni a többiek elé.

Természetesen mindig vannak kivételek, ott sem volt másképp. Később fog ez a jelenség megmutatkozni, továbbtanulás esetén vagy a munka világában. Sokkal könnyebb lenne, ha kisiskolás korban elkezdenék hozzászoktatni a gyerekeket a szóbeli megnyilvánuláshoz. Ezért tartom kiváló ötletnek a kompetencia alapú oktatást, mely már első osztályos kortól „rákényszeríti” a gyerekeket egy közösség, az osztálya előtti előadásra, feleletre.

Meg kell találni, fel kell kutatni és el kell érni, hogy legyen igény a köz-

művelődési tartalmú programokra! Reméltem, hogy a kérdőíves kutatásom által olyan lényegi információkat oszthatnak meg velem a fiatalok, amelyekből tanulhatunk. Még jobban reméltem, hogy lesz önálló véleményük, és igen is leírják mit szeretnének, mi nem volt elég jó, min kellene változtatni. Nem kevés üres helyet hagytam a kibontakozásra, de legnagyobb sajnálatomra csak pár javító szándékú kritikát olvastam vissza a kérdőívek közül. Ezek közül az egyik az időpontválasztásra vonatkozott.

Úgy vélik, hogy ezeket az alkalmakat inkább a nyári időszakra kellene szervezni, amikor a gyerekek otthon vannak, nincsenek elfáradva a mindennapos iskola által. Péntek délután már azért nem a legideálisabb, mert akkor már mindenki siet haza az iskolából. A szombat már valamivel jobb, de akkor jönnek a családi programok, a pihenés és a tanulás. A másik, hogy estebe nyúló programokat sem érdemes, ugyanis gondolni kell arra, hogy mikor érnek haza a tízes éveik elején járó gyerekek, aggódnak értük a szülők, lehet olyan, hogy a legközelebbi klubra már el sem engedik őket. Következik annak a ténynek a megfogalmazása, miszerint a gyerekek nem képesek huzamosabb ideig figyelni. A „kötött” előadások nem érdeklik őket, sokkal inkább az aktív, mozgásos sporttevékenység vonzza az ifjakat. Volt olyan javaslatom is, amely szerint szabadtéri játékok, séták lennének a klubokon. Több észrevétel legnagyobb sajnálatomra nem volt, pedig ebben az utolsó kérdésben bíztam a legjobban.

Remélem, hogy ezzel a kutatással elérem a célom, sikerül a jövőben minél változatosabb programokat megvalósítani, a fiatalság minél nagyobb arányát megmozgatni, hogy átérzhessék, átélhessék a közösségi programok nyújtotta élményeket.

TORJÁKNÉ NYEGOTA ALEXANDRA vagyok, a II. Kulturális Közfoglalkoztatási Program keretein belül kaptam meg életem első állását. Nógrád megyében, Salgótarjánban születtem, Mátranovákon nevelkedtem, és jelenleg is e településen élek a férjemmel, akivel idén nyáron kötöttünk házasságot. Főiskolai éveimet Egerben töltöttem, az Eszterházy Károly Főiskola, Andragógia BA szakos hallgatójaként. 2014 nyár elején diplomáztam, majd rövid időn belül én is csatlakoztam a Közfoglalkoztatási programhoz. Tanulmányaim, illetve szakmai gyakorlataim alkalmával szereztem némi tapasztalatot a közművelődés területén, így ezt munkám során kamatoztatni is tudtam a Nemzeti Művelődési Intézet Nógrád megyei irodájában, mint szakmai asszisztens.